

[Strona Główna](#) > ... > [Roszczenia Pieniężne](#) > [Niewypłacalność/upadłość](#) > [Latvia](#)

Niewypłacalność/upadłość

Łotwa

Autor treści:

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Wobec jakiego podmiotu można wszcząć postępowanie upadłościowe?

Kwestie związane z postępowaniem upadłościowym na Łotwie reguluje prawo upadłościowe - ma ono zastosowanie do osób fizycznych i prawnych, wobec których można wszcząć postępowanie upadłościowe na podstawie przepisów tego prawa.

W prawie upadłościowym przewidziano trzy rodzaje postępowania upadłościowego: postępowanie ochronne (postępowanie restrukturyzacyjne), postępowanie upadłościowe wobec osoby prawnej i postępowanie upadłościowe wobec osoby fizycznej.

W tym kontekście należy zwrócić uwagę na fakt, że prawo upadłościowe nie ma zastosowania do postępowania upadłościowego prowadzonego wobec instytucji kredytowych, ponieważ postępowanie to jest uregulowane w przepisach ustawy o instytucjach kredytowych.

Postępowanie ochronne [w tym pozasądowe postępowanie ochronne (przygotowana likwidacja)] to procedura restrukturyzacji zadłużenia, którą można przeprowadzić wyłącznie w odniesieniu do osób prawnych. Warto przy tym odnotować, że zakres postępowania ochronnego nie obejmuje określonych operatorów rynku finansowego i kapitałowego takich jak zakłady ubezpieczeń, brokerzy ubezpieczeniowi i brokerzy inwestycyjni, prywatne fundusze emerytalne itp.

Postępowanie upadłościowe wobec osoby prawnej to procedura likwidacji dłużnika (będącego osobą prawną), którą przeprowadza się w odniesieniu do osób prawnych, spółek osobowych i osób fizycznych prowadzących jednoosobową działalność gospodarczą. Choć spółki osobowe nie mają osobowości prawnej, mogą nabywać prawa i zaciągać zobowiązania. Osoba fizyczna mająca status osoby fizycznej prowadzącej jednoosobową działalność gospodarczą może zawierać transakcje handlowe (posługując się nazwą jednoosobowego przedsiębiorstwa) oraz innego rodzaju transakcje gospodarcze jako osoba fizyczna. Obecnie osoba mająca status osoby fizycznej prowadzącej jednoosobową działalność gospodarczą podlega w pierwszej kolejności postępowaniu upadłościowemu wobec osoby prawnej. Po zakończeniu tego postępowania osoba ta może wystąpić o wszczęcie postępowania upadłościowego wobec osoby fizycznej w odniesieniu do wszelkich jej pozostałych zobowiązań. Z tego rozwiązania dostępnego dla osób fizycznych prowadzących jednoosobową działalność gospodarczą mogą korzystać również gospodarstwa rolne i rybackie.

Postępowanie upadłościowe wobec osoby fizycznej przeprowadza się w odniesieniu do osób fizycznych, uwzględniając podmioty gospodarcze i konsumentów, a jego celem jest zapewnienie dłużnikom wsparcia w spłaceniu zadłużenia i przywrócenie ich wypłacalności. Postępowanie upadłościowe wobec osoby fizycznej może zostać przeprowadzone w odniesieniu do każdej osoby fizycznej, która na przestrzeni ostatnich sześciu miesięcy odprowadzała podatki na Łotwie.

2 Jakie przesłanki muszą zostać spełnione, aby można było wszcząć

postępowanie upadłościowe?

Postępowanie ochronne

Zgodnie z prawem upadłościowym z wnioskiem o wszczęcie postępowania ochronnego może wystąpić wyłącznie dłużnik, który znalazł się w trudnej sytuacji finansowej lub który spodziewa się, że może wkrótce znaleźć się w takiej sytuacji. W prawie upadłościowym nie przewidziano żadnych szczególnych wyznaczników dających dłużnikowi podstawę do wystąpienia o wszczęcie postępowania ochronnego. Dłużnik, który znalazł się w trudnej sytuacji finansowej, musi ocenić, czy skala napotykanych przez niego trudności finansowych umożliwia mu zawarcie pozasądowej ugody z wierzycielami, czy też konieczne jest wystąpienie o wszczęcie postępowania ochronnego w celu dokonania restrukturyzacji jego zobowiązań w warunkach ochrony sądowej.

Wystąpienie z wnioskiem o wszczęcie postępowania ochronnego wiąże się z koniecznością uiszczenia opłaty skarbowej w wysokości 145 euro.

Postępowanie upadłościowe wobec osoby prawnej

W przypadkach przewidzianych w prawie upadłościowym zarówno dłużnik, jak i wierzyciele dłużnika (w tym pracownicy dłużnika) mogą wystąpić o wszczęcie postępowania upadłościowego wobec osoby prawnej. Podobnie wniosek o wszczęcie postępowania upadłościowego wobec osoby prawnej może złożyć osoba, o której mowa w art. 37 ust. 1 lit. a) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady 2015/848.

W prawie upadłościowym określono przypadki, w których dłużnik jest zobowiązany niezwłocznie wystąpić z wnioskiem o wszczęcie postępowania upadłościowego wobec osoby prawnej. Niewywiązanie się z obowiązku złożenia wniosku o wszczęcie postępowania upadłościowego w takich przypadkach daje podstawy do pociągnięcia dłużnika do odpowiedzialności administracyjnej. Dłużnik jest zobowiązany wystąpić z wnioskiem o wszczęcie postępowania upadłościowego wobec osoby prawnej w następujących przypadkach:

- dłużnik nie spłacił zadłużenia, którego termin wymagalności upłynął ponad dwa miesiące wcześniej, i nie zawarł porozumienia w przedmiocie odroczenia spłaty zadłużenia z wierzycielami lub nie wszczęto postępowania ochronnego (w tym kontekście należy podkreślić, że wszczęcie postępowania ochronnego nie jest warunkiem koniecznym do złożenia wniosku o wszczęcie postępowania upadłościowego wobec osoby prawnej; przepis ten zwalnia dłużnika z odpowiedzialności administracyjnej wyłącznie w przypadku, gdy podjął on próbę poradzenia sobie z trudnościami finansowymi po ich wystąpieniu, ale działania te ostatecznie nie uchroniły go przed niewypłacalnością);
- wstępne sprawozdanie finansowe sporządzone w toku postępowania likwidacyjnego wykazało, że dłużnik nie dysponuje wystarczającym majątkiem do zaspokojenia wszystkich uzasadnionych roszczeń wierzycieli, lub takie ustalenie poczyniono na dalszym etapie postępowania likwidacyjnego;
- dłużnik przestał być zdolny do spełniania warunków określonych w planie środków naprawczych w postępowaniu ochronnym.

Wierzyciel jest uprawniony do złożenia wniosku o wszczęcie postępowania upadłościowego, jeżeli:

- wykonanie orzeczenia sądu nakazującego odzyskanie należności od dłużnika przy zastosowaniu środków egzekucyjnych okazało się niemożliwe;
- dłużnik (spółka z ograniczoną odpowiedzialnością lub spółka akcyjna) nie uregulował kwoty wierzytelności głównej w wysokości 4 268 euro, a wierzyciel poinformował go o zamiarze wystąpienia z wnioskiem o wszczęcie postępowania upadłościowego wobec osoby prawnej;
- dłużnik (osoba prawna niebędąca spółką z ograniczoną odpowiedzialnością ani spółką akcyjną) nie uregulował kwoty wierzytelności głównej w wysokości 2 134 euro, a wierzyciel poinformował go o zamiarze wystąpienia z wnioskiem o wszczęcie postępowania upadłościowego wobec osoby prawnej;
- dłużnik nie wypłacił pracownikowi pełnej kwoty wynagrodzenia lub odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej albo nie opłacił obowiązkowych składek na ubezpieczenie społeczne przez okres dwóch miesięcy od ustalonego dnia wypłaty (jeżeli dzień wypłaty nie został określony w umowie o pracę, przyjmuje się, że przypada on pierwszego dnia roboczego kolejnego miesiąca). W takiej sytuacji wysokość niewypłaconej kwoty pozostaje bez znaczenia.

Sąd wszczyna postępowanie upadłościowe wobec osoby prawnej, jeżeli w dniu rozpoznania wniosku potwierdzi wystąpienie wskazanej w nim przesłanki.

W tym kontekście należy podkreślić, że w chwili składania wniosku o wszczęcie postępowania upadłościowego zarówno dłużnik, jak i wierzyciel są zobowiązani uiścić opłatę skarbową, tj. opłatę operacyjną z tytułu rozpoznania wniosku przez sąd. Opłata ta wynosi 70 euro w przypadku dłużnika i 355 euro w przypadku wierzyciela. Podobnie przed złożeniem wniosku o wszczęcie postępowania upadłościowego wobec osoby prawnej zarówno dłużnik, jak i wierzyciel mają obowiązek wnieść kaucję odpowiadającą dwukrotności minimalnego miesięcznego wynagrodzenia na Łotwie.

Postępowanie upadłościowe wobec osoby fizycznej

W odniesieniu do dłużnika będącego osobą fizyczną można wszcząć postępowanie upadłościowe wobec osoby fizycznej w przypadku wystąpienia dowolnej z następujących przesłanek niewypłacalności osoby fizycznej:

1. osoba nie jest w stanie spłacić swojego zadłużenia, które stało się wymagalne, a łączna kwota tego zadłużenia przekracza 5 000 euro;
2. z uwagi na wystąpienie możliwych do wykazania okoliczności osoba nie będzie w stanie spłacić swojego zadłużenia, które stanie się wymagalne w ciągu najbliższego roku, a łączna kwota tego zadłużenia przekracza 10 000 euro;
3. osoba nie jest w stanie spłacić swojego zadłużenia, przy czym przynajmniej jedna z wierzytelności wynika z odpowiedzialności solidarnej lub ubocznej dłużnika i małżonka dłużnika, jego krewnego lub jego powinowatego do drugiego stopnia, o ile łączna kwota zadłużenia przekracza 5 000 euro.

Z wnioskiem o wszczęcie postępowania upadłościowego wobec osoby fizycznej może wystąpić wyłącznie dłużnik; wierzyciele nie są uprawnieni do złożenia takiego wniosku.

Wystąpienie z wnioskiem o wszczęcie postępowania upadłościowego wobec osoby fizycznej również wiąże się z koniecznością uiszczenia opłaty skarbowej w wysokości 70 euro i wniesienia kaucji odpowiadającej dwukrotności minimalnego miesięcznego wynagrodzenia.

3 Jakie aktywa należą do masy upadłości? W jaki sposób rozporządza się aktywami, które zostały nabyte przez dłużnika lub zostały na niego przeniesione w toku postępowania upadłościowego?

Postępowanie ochronne

W przypadku postępowania ochronnego w skład masy upadłości wchodzi cały majątek dłużnika, przy czym dłużnik zachowuje pełne prawo do rozporządzania tym majątkiem. Zgodnie z prawem upadłościowym jedną z metod stosowanych w toku postępowania ochronnego jest zbycie ruchomości lub nieruchomości bądź ich obciążenie prawami rzeczowymi w celu uzyskania przedłużenia terminu zaspokojenia roszczeń lub spłaty zadłużenia. W planie środków naprawczych w postępowaniu ochronnym należy ocenić, czy można zastosować określoną metodę, a jeżeli tak – wskazać, w jaki sposób należy ją zastosować.

Postępowanie upadłościowe wobec osoby prawnej

Po wszczęciu postępowania upadłościowego wobec osoby prawnej dłużnik traci prawo do rozporządzania swoim majątkiem, a także majątkiem osób trzecich pozostającym pod jego pieczę lub w jego posiadaniu, przy czym prawo to zostaje przeniesione na syndyka.

Zgodnie z prawem upadłościowym w skład masy upadłości wchodzi następujące elementy:

1. nieruchomości i ruchomości dłużnika, uwzględniając środki pieniężne;
2. środki pieniężne uzyskane w rezultacie zbycia składników majątku dłużnika;
3. składniki majątku odzyskane w toku postępowania upadłościowego (np. środki odzyskane na podstawie roszczeń wobec osób trzecich, a także środki uzyskane od członków organów zarządzających osoby prawnej w związku z pociągnięciem ich do odpowiedzialności za wyrządzone szkody);
4. dochody ze składników majątku dłużnika uzyskane w toku postępowania upadłościowego wobec osoby prawnej;
5. inne składniki majątku nabyte zgodnie z prawem w toku postępowania upadłościowego wobec osoby prawnej.

W toku postępowania upadłościowego wobec osoby prawnej sprzedaje się wszystkie składniki majątku dłużnika, a zyski ze sprzedaży przeznacza się na pokrycie kosztów tego postępowania oraz zaspokojenie roszczeń wierzycieli. Odpowiedzialność za dokonanie sprzedaży składników majątku dłużnika zgodnie ze sporządzonym planem sprzedaży spoczywa na syndyku masy upadłości („syndyk”). Syndyk jest zobowiązany zadbać o to, aby składniki majątku dłużnika zostały sprzedane po możliwie najwyższej cenie w celu możliwie najpełniejszego zaspokojenia roszczeń wierzycieli.

Postępowanie upadłościowe wobec osoby fizycznej

Po wszczęciu postępowania upadłościowego wobec osoby fizycznej dłużnik traci prawo do rozporządzania swoim majątkiem, a także majątkiem osób trzecich pozostającym pod jego pieczę lub w jego posiadaniu (z wyjątkiem składników majątku wyłączonych spod egzekucji), przy czym prawo to zostaje przeniesione na syndyka. W toku postępowania upadłościowego wobec osoby fizycznej sprzedaje się wszystkie składniki majątku dłużnika, a zyski ze sprzedaży przeznacza się na pokrycie bezpośrednich kosztów tego postępowania oraz zaspokojenie roszczeń wierzycieli.

4 Jakie uprawnienia przysługują odpowiednio dłużnikowi i zarządcy?

Postępowanie ochronne

Dłużnik. Po ogłoszeniu wszczęcia postępowania ochronnego dłużnik zachowuje kontrolę nad swoim przedsiębiorstwem i zarządza swoim własnym majątkiem oraz majątkiem pozostającym pod jego pieczę lub w jego posiadaniu zgodnie z planem środków naprawczych w postępowaniu ochronnym, który został uzgodniony z wierzycielami i zatwierdzony przez sąd. Jednocześnie na dłużnika nakłada się szereg obowiązków i ograniczeń, aby zapewnić legalność postępowania ochronnego i zagwarantować możliwość sprawowania kontroli nad realizacją planu środków przez nadzorcę w postępowaniu ochronnym („nadzorca”) i wierzycieli.

Głównym obowiązkiem dłużnika jest przestrzeganie warunków określonych w planie środków naprawczych w postępowaniu ochronnym. Na dłużniku spoczywają również następujące obowiązki:

1. obowiązek pokrycia kosztów postępowania ochronnego;
2. obowiązek przedkładania nadzorcy przynajmniej raz w miesiącu pisemnych sprawozdań z realizacji planu środków naprawczych w postępowaniu ochronnym;
3. obowiązek niezwłocznego przekazania nadzorcy w formie pisemnej wszelkich informacji na temat realizacji planu środków naprawczych w postępowaniu ochronnym na jego wnioski oraz zapewnienia mu możliwości dokonania osobistego przeglądu działalności gospodarczej prowadzonej przez dłużnika i uzyskania osobistego wglądu do prowadzonej przez niego dokumentacji;
4. obowiązek niezwłocznego powiadomienia nadzorcy o wszelkich okolicznościach, które mogłyby uniemożliwić dłużnikowi wdrożenie planu środków naprawczych w postępowaniu ochronnym, itp.

Jeżeli chodzi o ograniczenia, warto odnotować, że w toku postępowania ochronnego dłużnik nie może:

1. zawierać jakichkolwiek transakcji ani podejmować jakichkolwiek działań, które mogłyby pogorszyć jego sytuację finansową lub zaszkodzić interesom ogółu wierzycieli;
2. udzielać pożyczek (kredytów), chyba że udzielanie pożyczek (kredytów) stanowi główny rodzaj działalności dłużnika, a fakt ten został uwzględniony w planie środków naprawczych w postępowaniu ochronnym;
3. udzielać poręczeń, przekazywać darowizn, wręczać prezentów ani przyznawać premii bądź innego rodzaju dodatkowego wynagrodzenia członkom zarządu lub rady dłużnika.

Nadzorca. Po sporządzeniu przez dłużnika planu środków naprawczych w postępowaniu ochronnym nadzorca w postępowaniu ochronnym opiniuje ten plan i ocenia jego zgodność z przepisami. Wspomniana opinia musi uwzględniać analizę służącą ustaleniu, czy plan zapewnia możliwość zrealizowania celu postępowania ochronnego określonego w przepisach. Opinię nadzorcy w postępowaniu ochronnym przedkłada się sądowi wraz z planem środków naprawczych w postępowaniu ochronnym. Po ogłoszeniu wszczęcia postępowania ochronnego nadzorca w postępowaniu ochronnym staje się odpowiedzialny za nadzorowanie realizacji planu środków naprawczych w postępowaniu ochronnym, a także za udzielanie wierzycielom informacji i monitorowanie przestrzegania przez dłużnika ograniczeń ustanowionych w prawie upadłościowym.

W toku postępowania ochronnego nadzorca jest zobowiązany dopełnić formalności administracyjnych związanych z procedurą w elektronicznym systemie rachunkowości upadłościowej („system”).

Postępowanie upadłościowe wobec osoby prawnej

Dłużnik. Z chwilą ogłoszenia wszczęcia postępowania upadłościowego dłużnik traci wszelkie prawa przysługujące organom zarządzającym przewidziane w przepisach, statucie lub umowie spółki dłużnika lub zawartych przez niego umowach, przy czym prawa te przechodzą na syndyka. Syndyk powołuje przedstawiciela dłużnika, który jest zobowiązany uczestniczyć w postępowaniu upadłościowym. Co do zasady na przedstawiciela dłużnika powołuje się jednego z członków (lub większą liczbę członków) organu wykonawczego dłużnika. W dniu następującym po dniu ogłoszenia wszczęcia postępowania upadłościowego wobec osoby prawnej przedstawiciel dłużnika przekazuje syndykowi wszystkie składniki majątku dłużnika oraz dokumenty dotyczące jego struktury organizacyjnej, personelu i księgowości w formie protokołu zdawczo-odbiorczego. Przedstawiciel dłużnika sporządza wykaz składników majątku i dokumentów dłużnika, które mają zostać przekazane, i dba o to, aby w chwili ich przekazania dokumenty te były zorganizowane zgodnie z przepisami w zakresie prowadzenia ewidencji. W toku postępowania upadłościowego przedstawiciel dłużnika ma obowiązek udzielać syndykowi wszelkich żądanych przez niego informacji i uczestniczyć w posiedzeniach zgromadzenia wierzycieli.

Syndyk. Syndykowi przysługują wszystkie prawa organów zarządzających i spoczywają na nim wszystkie obowiązki i wszelka odpowiedzialność tych organów zgodnie z przepisami, statutem lub umową spółki dłużnika lub zawartymi przez niego umowami.

Syndyk może m.in. podjąć decyzję o kontynuowaniu działalności gospodarczej dłużnika w całości lub w części, jeżeli uzna to za uzasadnione ze względów ekonomicznych. Odpowiada on ponadto za odprowadzanie bieżących podatków i może likwidować jednostki zależne dłużnika.

Syndyk dokonuje również czynności związanych z przebiegiem samego postępowania upadłościowego: spisuje i weryfikuje wierzytelności wierzycieli oraz podejmuje decyzje dotyczące tych wierzytelności; identyfikuje składniki majątku dłużnika i podejmuje działania w celu odzyskania składników majątku dłużnika [uwzględniając zgłaszanie roszczeń odszkodowawczych przeciwko członkom organów zarządzających osoby prawnej i członkom (wspólnikom/akcjonariuszom) spółki kapitałowej z tytułu wyrządzonych przez nich szkód]; sprzedaje składniki majątku dłużnika i zaspokaja roszczenia wierzycieli w trybie określonym w prawie upadłościowym; ocenia transakcje zawarte przed wszczęciem postępowania upadłościowego; podejmuje inne działania na potrzeby toczącego się postępowania, np. przekazuje dokumenty dłużnika do archiwum państwowego.

W toku postępowania upadłościowego wobec osoby prawnej syndyk jest odpowiedzialny za prowadzenie ewidencji tego postępowania w systemie.

Po zakończeniu postępowania upadłościowego wobec osoby prawnej syndyk podejmuje wszystkie przewidziane w ustawie działania w celu wykreślenia dłużnika z rejestru publicznego, do którego został on wpisany, np. wykreślenia dłużnika (będącego przedsiębiorcą) z rejestru handlowego.

Postępowanie upadłościowe wobec osoby fizycznej

Dłużnik. Po wszczęciu postępowania upadłościowego wobec osoby fizycznej dłużnik traci prawo do rozporządzania swoim majątkiem, a także majątkiem osób trzecich pozostającym pod jego pieczęcią lub w jego posiadaniu (z wyjątkiem składników majątku wyłączonych spod egzekucji), przy czym prawo to zostaje przeniesione na syndyka. Po ogłoszeniu wszczęcia postępowania upadłościowego wobec osoby fizycznej dłużnik nie może podejmować działań, które mogłyby wyrządzić szkodę wierzycielom. Dłużnik ma obowiązek przekazać syndykowi wszelkie informacje niezbędne do przeprowadzenia postępowania upadłościowego.

W toku postępowania służącego spieniężeniu majątku dłużnika sprzedaje się wszystkie składniki majątku będące własnością dłużnika, a zyski uzyskane z ich sprzedaży przeznacza się na zaspokojenie roszczeń wierzycieli zgodnie z prawem upadłościowym.

W toku postępowania służącego spłacie zadłużenia dłużnik musi osiągać dochody na miarę swoich możliwości i przekazywać część swojego stałego wynagrodzenia na zaspokojenie roszczeń wierzycieli zgodnie z planem spłaty zadłużenia.

Syndyk.

Jeżeli dłużnik dysponuje środkami pieniężnymi lub składnikami majątku, które mają zostać sprzedane w toku postępowania służącego spieniężeniu majątku dłużnika, syndyk otwiera na jego nazwisko rachunek w instytucji kredytowej do celów danego postępowania upadłościowego. Podobnie jak w przypadku postępowania upadłościowego wobec osoby prawnej syndyk jest odpowiedzialny za dokonywanie czynności niezbędnych do przeprowadzenia postępowania upadłościowego wobec osoby fizycznej: spisuje i weryfikuje wierzytelności wierzycieli oraz podejmuje decyzje dotyczące tych wierzytelności; identyfikuje składniki majątku dłużnika i podejmuje działania mające na celu odzyskanie tych składników majątku (m.in. poprzez zgłoszenie roszczeń o uznanie transakcji zawartych przez dłużnika za nieważne w przypadku stwierdzenia, że dłużnik działał w złej wierze); sprzedaje składniki majątku dłużnika i zaspokaja roszczenia wierzycieli w trybie określonym w prawie upadłościowym.

5 Jakie przesłanki muszą zostać spełnione, aby można było dokonać potrącenia wierzytelności?

Postępowanie ochronne

W toku postępowania ochronnego potrącenia można dokonać, jeżeli roszczenie dłużnika wobec wierzyciela powstało co najmniej trzy miesiące przed wydaniem przez sąd postanowienia o wszczęciu tego postępowania.

Postępowanie upadłościowe wobec osoby prawnej

W toku postępowania upadłościowego wobec osoby prawnej potrącenia można dokonać, jeżeli roszczenia wzajemne dłużnika i wierzyciela powstały co najmniej sześć miesięcy przed ogłoszeniem wszczęcia postępowania upadłościowego wobec osoby prawnej.

Postępowanie upadłościowe wobec osoby fizycznej

Ponieważ nie przewidziano żadnych przepisów szczególnych regulujących kwestie związane z potrąceniem w postępowaniu upadłościowym wobec osoby fizycznej, zgodnie z prawem upadłościowym w takiej sytuacji stosuje się przepisy dotyczące postępowania upadłościowego wobec osoby prawnej, tj. potrącenia można dokonać, jeżeli roszczenia wzajemne dłużnika i wierzyciela powstały co najmniej sześć miesięcy przed ogłoszeniem wszczęcia postępowania upadłościowego wobec osoby fizycznej.

6 Jaki skutek wywiera postępowanie upadłościowe na obowiązujące umowy, których stroną jest dłużnik?

Postępowanie ochronne

Biorąc pod uwagę fakt, że dłużnik zachowuje kontrolę nad swoim przedsiębiorstwem, tj. zarządza swoim własnym majątkiem oraz majątkiem, który pozostaje w jego posiadaniu lub pod jego pieczęcią, po wszczęciu postępowania ochronnego może kontynuować realizację umów zawartych przed wszczęciem tego postępowania. Opinię dotyczącą zasadności kontynuowania realizacji umów wydają wierzyciele przy dokonywaniu przeglądu planu środków naprawczych w postępowaniu ochronnym, nadzorca w postępowaniu ochronnym przy sporządzaniu sprawozdania oraz sąd przy zatwierdzaniu planu środków naprawczych w postępowaniu ochronnym. Wydatki wynikające z takich umów muszą zostać zatwierdzone w planie środków naprawczych w postępowaniu ochronnym.

Postępowanie upadłościowe wobec osoby prawnej

Jeżeli w dniu ogłoszenia wszczęcia postępowania upadłościowego wobec osoby prawnej umowa zawarta przez dłużnika nie została wykonana lub została wykonana częściowo, syndyk może wezwać drugą stronę umowy do jej wykonania lub jednostronnie odstąpić od umowy. Syndyk może wykonać umowę, jeżeli nie będzie to skutkowało uszczupleniem majątku dłużnika.

Jeżeli syndyk zdecyduje się jednostronnie odstąpić od umowy, druga strona umowy może zgłosić swoje wierzytelności jako wierzyciel.

Koszty dalszej realizacji umów, które nie zostały rozwiązane w przypadkach przewidzianych w przepisach, a także koszty realizacji umów z osobami trzecimi zawartych przez syndyka w imieniu dłużnika w toku postępowania upadłościowego wobec osoby prawnej są pokrywane ze środków dłużnika.

Jeżeli dłużnik jest zakładem ubezpieczeń, syndyk – biorąc pod uwagę interesy ubezpieczonych – ocenia konieczność dokonania cesji zawartych umów ubezpieczenia, rozwiązania tych umów lub ich kontynuowania i podejmuje wszelkie niezbędne kroki prawne w tym celu.

Cesja składników majątku będących przedmiotem roszczeń wierzycieli dokonana przez dłużnika na rzecz pełnomocnika [w tym również prokurenta i pełnomocnika handlowego (*komercopilnvarnieks*)] staje się bezskuteczna z dniem ogłoszenia wszczęcia postępowania upadłościowego wobec osoby prawnej.

Po ogłoszeniu wszczęcia postępowania upadłościowego wobec dłużnika syndyk ma prawo wypowiedzieć umowę o pracę zawartą z pracownikiem dłużnika.

Postępowanie upadłościowe wobec osoby fizycznej

Ponieważ w prawie upadłościowym nie przewidziano żadnych przepisów szczególnych regulujących dokonywanie przeglądu lub rozwiązywanie umów zawartych przez dłużnika, zgodnie z tym prawem w takiej sytuacji stosuje się przepisy dotyczące postępowania upadłościowego wobec osoby prawnej, tj. syndyk jest uprawniony do dokonywania przeglądu umów zawartych przez dłużnika przed ogłoszeniem wszczęcia postępowania upadłościowego wobec osoby fizycznej oraz do wypowiedziania tych umów. Praktyka ta znajduje również potwierdzenie w orzecznictwie. Po ogłoszeniu wszczęcia postępowania upadłościowego syndyk przejmuje odpowiedzialność za rozporządzanie majątkiem osoby fizycznej w celu rozwiązania problemów w zakresie wywiązywania się z zobowiązań i zaspokojenia roszczeń wierzycieli. Oznacza to również, że niewypłacalny dłużnik traci prawo do występowania w charakterze strony postępowania sądowego w przedmiocie roszczeń majątkowych – prawo to przechodzi na syndyka występującego w charakterze pełnomocnika dłużnika.

7 Jaki skutek wywiera postępowanie upadłościowe na postępowania wszczęte przez poszczególnych wierzycieli (z wyłączeniem zawisłych spraw sądowych)?

Niezależnie od postępowania upadłościowego w prawie upadłościowym ustanowiono zakaz arbitralności – zgodnie z tą zasadą indywidualne działania wierzyciela i dłużnika nie mogą godzić w interesy ogółu wierzycieli.

Postępowanie ochronne

Przysięgły komornik sądowy zawiesza postępowanie egzekucyjne, jeżeli wobec dłużnika wszczęto postępowanie ochronne lub jeżeli wydano postanowienie o wszczęciu postępowania ochronnego w przypadku pozasądowego postępowania ochronnego. Jeżeli w chwili wszczęcia postępowania środki zostały już odzyskane wskutek dokonania czynności egzekucyjnych, przysięgły komornik sądowy potrąca koszty egzekucji i zaspokaja roszczenie windykatora. Na czas trwania postępowania ochronnego postępowanie egzekucyjne ulega zawieszeniu, chyba że zastawione składniki majątku nie są niezbędne do przeprowadzenia postępowania ochronnego i w związku z tym nie zostały ujęte w planie środków naprawczych w postępowaniu ochronnym lub sąd upoważni wierzyciela zabezpieczonego do sprzedaży zastawionych składników majątku.

Postępowanie upadłościowe wobec osoby prawnej

Jeżeli postępowanie egzekucyjne zostało wszczęte przed ogłoszeniem wszczęcia postępowania upadłościowego wobec osoby prawnej, należy zakończyć je zgodnie z procedurą przewidzianą w kodeksie postępowania cywilnego. W szczególności przysięgły komornik sądowy finalizuje toczącą się sprzedaż składników majątku, jeżeli została ona już ogłoszona lub jeżeli składniki majątku zostały już przekazane przedsiębiorstwu handlowemu w celu dokonania ich sprzedaży. Syndyk może wystąpić o odwołanie ogłoszonych licytacji, aby zapewnić możliwość sprzedaży składników majątku w ramach zbioru przedmiotów. Przysięgły komornik sądowy potrąca koszty egzekucji z uzyskanej kwoty i przekazuje jej pozostałą część syndykowi w celu zaspokojenia roszczeń wierzycieli zgodnie z procedurą przewidzianą w prawie upadłościowym, biorąc pod uwagę interesy wierzyciela zabezpieczonego. Przysięgły komornik sądowy zawiadamia posiadacza składników majątku o konieczności przekazania syndykowi składników majątku, które nie zostały jeszcze wystawione na sprzedaż.

Postępowanie upadłościowe wobec osoby fizycznej

Po ogłoszeniu wszczęcia postępowania upadłościowego wobec osoby fizycznej wierzyciel nie może podejmować żadnych indywidualnych działań, które mogłyby wyrządzić szkodę pozostałym wierzycielom. Wszelkie prawa majątkowe nabyte przez wierzyciela lub osobę trzecią w wyniku podjęcia takich działań uznaje się za nieważne.

Przysięgły komornik sądowy zawiesza postępowanie egzekucyjne, jeżeli w odniesieniu do dłużnika ogłoszono wszczęcie postępowania upadłościowego wobec osoby fizycznej. Przysięgły komornik sądowy może sfinalizować toczącą się sprzedaż składników majątku wyłącznie w przypadku, gdy została ona już ogłoszona lub gdy składniki majątku zostały już przekazane przedsiębiorstwu handlowemu w celu dokonania ich sprzedaży, z wyjątkiem sytuacji, w której w planie sprzedaży składników majątku osoby fizycznej przewidziano odroczenie sprzedaży lokalu mieszkalnego zgodnie z art. 148 prawa upadłościowego. Przysięgły komornik sądowy potrąca koszty egzekucji z uzyskanej kwoty i przekazuje jej pozostałą część syndykowi w celu zaspokojenia roszczeń wierzycieli zgodnie z procedurą przewidzianą w prawie upadłościowym, biorąc pod uwagę interesy wierzyciela zabezpieczonego.

Jednocześnie nie zawiesza się postępowania egzekucyjnego prowadzonego w odniesieniu do wierzytelności, których zaspokojenie nie wiąże się z koniecznością zajęcia składników majątku ani środków pieniężnych dłużnika.

Jeżeli postępowanie upadłościowe wobec osoby fizycznej dobiegło końca, a zobowiązania dłużnika nie zostały umorzone, podejmuje się postępowanie egzekucyjne w odniesieniu do pozostałych kwot podlegających egzekucji.

8 Jaki skutek wywiera postępowanie upadłościowe na dalsze rozpoznanie sprawy sądowej zawisłej w momencie wszczęcia postępowania upadłościowego?

Postępowanie ochronne

Zgodnie z prawem upadłościowym wszczęcie postępowania ochronnego pozostaje bez wpływu na przebieg postępowania sądowego, którego stroną jest dłużnik.

Należy przy tym zwrócić uwagę na fakt, że – w odróżnieniu od postępowania upadłościowego – w toku postępowania ochronnego nie przewidziano procedury uznania wierzytelności. W orzecznictwie stwierdzono jednak, że samodzielnie rozstrzygając o dopuszczalności wierzytelności, dłużnik mógłby bezpodstawnie wykluczyć wierzyciela z kręgu osób, których zgoda jest wymagana do zatwierdzenia planu środków naprawczych w postępowaniu ochronnym. Jednocześnie wytoczenie przez wierzyciela powództwa przed sąd w celu odzyskania długu nie daje podstaw prawnych do pominięcia interesów tego wierzyciela w toku postępowania ochronnego. Dlatego też w orzecznictwie wskazano również, że w przypadku gdy zobowiązania dłużnika znajdują odzwierciedlenie w jego księgach rachunkowych, a nadzorca w postępowaniu ochronnym nie uznał wierzytelności za oczywiście bezzasadną, wierzytelność tę należy uwzględnić w planie środków naprawczych w postępowaniu ochronnym jako wierzytelność wierzyciela, nawet jeżeli dłużnik i wierzyciel prowadzą ze sobą spór sądowy.

W tym miejscu należy również podkreślić, że jeżeli sąd uzna, że plan środków naprawczych w postępowaniu ochronnym uwzględnia zobowiązania będące przedmiotem sporu dotyczącego praw i że kwota tych zobowiązań wywiera istotny wpływ na procedurę zatwierdzania planu środków, odstępuje od dalszego rozpoznawania wniosku o wszczęcie postępowania ochronnego.

Postępowanie upadłościowe wobec osoby prawnej

Postanowienie sądu o wszczęciu postępowania upadłościowego wobec osoby prawnej daje podstawy do zawieszenia toczącego się przeciwko dłużnikowi postępowania sądowego w kwestiach majątkowych. Po ogłoszeniu wszczęcia postępowania upadłościowego wobec osoby prawnej wierzyciele mogą zgłaszać syndykowi swoje wierzytelności w trybie określonym w prawie upadłościowym.

Postanowienie sądu o wszczęciu postępowania upadłościowego wobec osoby prawnej daje również podstawę do uchylenia zabezpieczenia wierzytelności zgodnie z procedurą przewidzianą w prawie upadłościowym.

Postępowanie upadłościowe wobec osoby fizycznej

Postanowienie sądu o wszczęciu postępowania upadłościowego wobec osoby fizycznej daje podstawę do zawieszenia toczącego się przeciwko dłużnikowi postępowania sądowego oraz do uchylenia zabezpieczenia wierzytelności zgodnie z procedurą przewidzianą w kodeksie postępowania cywilnego. Po ogłoszeniu wszczęcia postępowania upadłościowego wobec osoby fizycznej wierzyciele mogą zgłaszać syndykowi swoje wierzytelności w trybie określonym w prawie upadłościowym.

9 Czym charakteryzuje się co do zasady udział wierzycieli w postępowaniu upadłościowym?

Aby osiągnąć cel postępowania upadłościowego, konieczny jest czynny udział wierzycieli w tym postępowaniu. W prawie upadłościowym ustanowiono zasadę równości wierzycieli: wierzycielom przysługują równe prawa, jeżeli chodzi o możliwość brania udziału w postępowaniu i zaspokojenia przysługujących im roszczeń stosownie do zobowiązań ustalonych między wierzycielami a dłużnikiem przed wszczęciem postępowania.

Postępowanie ochronne

Dłużnik przekazuje wszystkim wierzycielom plan środków naprawczych w postępowaniu ochronnym, zwraca się do nich o zatwierdzenie tego planu i wyznacza termin na jego zatwierdzenie. Wierzyciel jest uprawniony do zgłoszenia dłużnikowi pisemnych zastrzeżeń do planu środków naprawczych w postępowaniu ochronnym w terminie pięciu dni od dnia jego otrzymania. Jeżeli dłużnik uzna zgłoszone zastrzeżenia za zasadne, wprowadza stosowne zmiany w planie środków naprawczych w postępowaniu ochronnym. Termin na przeprowadzenie postępowania ochronnego może zostać przedłużony za zgodą większości wierzycieli. Wierzyciele są uprawnieni do zwracania się do nadzorca o przekazanie im informacji na temat postępów w prowadzeniu postępowania ochronnego i w realizacji planu oraz do uzyskiwania od niego takich informacji, a także do wnoszenia skarg. Wierzyciel może również wystąpić do sądu o zakończenie postępowania ochronnego, jeżeli dłużnik nie stosuje się do planu zatwierdzonego przez sąd.

Postępowanie upadłościowe wobec osoby prawnej

Wierzyciel może również wszcząć postępowanie upadłościowe wobec osoby prawnej, składając wniosek do sądu. Wierzyciele mogą także zgłaszać wierzytelności w trybie określonym w prawie upadłościowym. Syndyk sprawdza zasadność wierzytelności wierzyciela i ich zgodność z wymogami przewidzianymi w przepisach, a następnie podejmuje decyzję o uznaniu, nieuznaniu lub częściowym uznaniu wierzytelności. Wierzyciel może zaskarżyć decyzję syndyka do sądu w terminie miesiąca od daty jej otrzymania lub zwrócić się do sądu z wnioskiem o rozstrzygnięcie sporu co do praw w terminie miesiąca od daty otrzymania decyzji syndyka. Wierzyciel ma prawo wglądu do rejestru wierzytelności wierzycieli. Począwszy od ósmego dnia po upływie terminu zgłaszania wierzytelności przez wierzycieli każdy wierzyciel może zapoznać się z wierzytelnościami zgłoszonymi przez wszystkich wierzycieli oraz z dowodami przekazanymi na ich poparcie. Syndyk udziela wierzycielom informacji w trybie określonym w prawie upadłościowym. Jeżeli wierzyciele powezmą zastrzeżenia co do tych informacji, muszą powiadomić o nich syndyka. W przypadku nieuwzględnienia zastrzeżeń syndyk jest zobowiązany udzielić wierzycielowi odpowiedzi z uzasadnieniem. Jeżeli wierzyciele nie zgadzają się z decyzją ogłoszoną przez syndyka, mogą zaskarżyć czynności dokonane przez syndyka, wytoczyć przed sąd powództwo odszkodowawcze przeciwko syndykowi lub zwołać zgromadzenie wierzycieli. Zgromadzenie wierzycieli podejmuje decyzje dotyczące wynagrodzenia syndyka, występuje z wnioskiem o odwołanie syndyka, zatwierdza wydatki poniesione w toku postępowania upadłościowego jako uzasadnione, sposób prowadzenia sprzedaży składników majątku dłużnika lub decyzję o przedłużeniu terminu sprzedaży tych składników majątku, a także dalsze czynności w odniesieniu do składników majątku wyłączonych z planu sprzedaży składników majątku. Wierzyciele reprezentujący co najmniej 25% uznanej kwoty roszczeń głównych w ramach grupy, w której skład wchodzi wierzyciele zabezpieczeni lub niezabezpieczeni, mogą ponadto wystąpić o poddanie czynności dokonywanych przez syndyka w danym postępowaniu upadłościowym kontroli przeprowadzanej przez zewnętrznego biegłego rewidenta lub kancelarię biegłych rewidentów.

Postępowanie upadłościowe wobec osoby fizycznej

Wierzyciele są uprawnieni do zgłaszania wierzytelności w trybie określonym w prawie upadłościowym. Zgromadzenie wierzycieli może zwołać dowolny wierzyciel. W terminie dwóch miesięcy od dnia wpisania

ogłoszenia o wszczęciu postępowania upadłościowego wobec dłużnika do rejestru upadłości wierzyciele mogą przekazać syndykowi wniosek o zakończenie postępowania upadłościowego wobec osoby fizycznej, jeżeli dysponują informacjami, o których mowa w prawie upadłościowym, tj. informacjami na temat ograniczeń uniemożliwiających przeprowadzenie postępowania upadłościowego lub postępowania mającego na celu spłatę zadłużenia. Wierzyciele mają również prawo do zgłaszania zastrzeżeń i wniosków dotyczących sporządzonego przez dłużnika planu spłaty zadłużenia.

10 W jaki sposób zarządca może wykorzystać aktywa masy upadłości dłużnika lub nimi rozporządzać?

Postępowanie ochronne

Dłużnik zachowuje kontrolę nad swoim przedsiębiorstwem i samodzielnie rozporządza swoim majątkiem.

Postępowanie upadłościowe wobec osoby prawnej

Po wszczęciu postępowania upadłościowego wobec osoby prawnej zarząd traci przysługujące mu uprawnienia – od tej chwili majątkiem i środkami pieniężnymi dłużnika przechowywanymi na jego rachunkach bankowych zarządza i rozporządza wyznaczony syndyk. Syndyk nabywa prawo zarówno do wydzielania części składników majątku dłużnika, jak i do odzyskania składników majątku objętych zarządem, włączając je w stosownych przypadkach do planu sprzedaży składników majątku. Po ogłoszeniu wszczęcia postępowania upadłościowego wobec osoby prawnej syndyk podejmuje również decyzję o częściowym lub całkowitym zakończeniu bądź kontynuowaniu działalności gospodarczej prowadzonej przez dłużnika.

W terminie dwóch miesięcy od dnia ogłoszenia wszczęcia postępowania upadłościowego wobec osoby prawnej syndyk jest zobowiązany sporządzić plan sprzedaży składników majątku dłużnika lub sprawozdanie potwierdzające, że dłużnik nie dysponuje żadnym majątkiem. Składniki majątku mogą być sprzedawane zarówno na licytacji, jak i po cenie ustalonej przez wierzycieli na wniosek syndyka. Składniki majątku dłużnika sprzedaje się po możliwie najwyższej cenie, aby zaspokoić roszczenia wierzycieli. Wpływy ze sprzedaży składników majątku wykorzystuje się do zaspokojenia roszczeń wierzycieli.

W przypadku braku możliwości sprzedaży składników majątku dłużnika lub w przypadku gdy koszty ich sprzedaży przewyższają spodziewane zyski z ich sprzedaży, syndyk wyłącza te składniki majątku z planu sprzedaży i niezwłocznie powiadamia o tym fakcie wszystkich wierzycieli, sugerując im zatrzymanie składników majątku na własność po pierwotnej cenie.

Sporządzając plan sprzedaży składników majątku, syndyk rozważa, czy lepszym rozwiązaniem jest sprzedaż przedsiębiorstwa dłużnika w całości, czy też sprzedaż autonomicznej, wydzielonej części tego przedsiębiorstwa. W takiej sytuacji zyski wierzycieli ze sprzedaży całości lub wydzielonej części przedsiębiorstwa muszą być większe niż zyski, jakie uzyskaliby oni w przypadku, gdyby poszczególne składniki majątku dłużnika zostały sprzedane osobno.

Postępowanie upadłościowe wobec osoby fizycznej

Odpowiedzialność za dokonanie sprzedaży składników majątku dłużnika zgodnie ze sporządzonym planem sprzedaży spoczywa na syndyku. Syndyk przystępuje do sprzedaży najwcześniej po upływie dwóch miesięcy od dnia ogłoszenia wszczęcia postępowania upadłościowego wobec osoby fizycznej.

Dłużnik ma prawo zachować dochody niezbędne do pokrycia pośrednich kosztów postępowania upadłościowego wobec osoby fizycznej oraz składniki majątku absolutnie niezbędne do generowania dochodu. W kodeksie postępowania cywilnego wyszczególniono ponadto składniki majątku niepodlegające egzekucji.

Zgodnie z prawem upadłościowym dłużnik może zatrzymać lokal mieszkalny obciążony hipoteką ustanowioną na rzecz wierzyciela zabezpieczonego, o ile zawrze stosowną umowę z tym wierzycielem.

11 Jakie wierzytelności mogą być zgłoszone do masy upadłości dłużnika

oraz w jaki sposób traktuje się roszczenia powstałe po wszczęciu postępowania upadłościowego?

Postępowanie ochronne

Po ogłoszeniu wszczęcia postępowania ochronnego wierzyciele zabezpieczeni nie mogą wykonywać praw przysługujących im względem obciążonego hipoteką składnika majątku dłużnika uwzględnionego w planie środków naprawczych w postępowaniu ochronnym do chwili zakończenia tego postępowania.

Wierzyciel zabezpieczony może zwrócić się o dokonanie sprzedaży obciążonego hipoteką składnika majątku dłużnika, jeżeli ograniczenie uniemożliwiające wierzycielowi zabezpieczonemu sprzedaż tego składnika majątku w istotny sposób narusza interesy tego wierzyciela (w tym w przypadkach, w których zachodzi ryzyko zniszczenia składnika majątku obciążonego hipoteką lub ryzyko znacznego obniżenia jego wartości). Postanowienie o udzieleniu zgody na sprzedaż składnika majątku obciążonego hipoteką wydaje sąd, który wszczął dane postępowanie ochronne.

Postępowanie upadłościowe wobec osoby prawnej

Wierzyciel zabezpieczony może wystąpić o sprzedaż składnika majątku dłużnika wykorzystywanego w charakterze zabezpieczenia (składnika majątku obciążonego hipoteką) po upływie dwóch miesięcy od daty ogłoszenia wszczęcia postępowania upadłościowego wobec osoby prawnej.

Składników majątku należących do osób trzecich, pozostających pod pieczę dłużnika lub w jego posiadaniu nie zalicza się do składników majątku dłużnika, z których można zaspokajać roszczenia wierzycieli. Syndyk przechowuje składniki majątku należące do osób trzecich do czasu ich przekazania tym osobom trzecim. Jeżeli osoby trzecie nie przejmą swoich składników majątku na wezwanie syndyka, są one zobowiązane pokryć koszty ich przechowywania. Jeżeli w toku postępowania upadłościowego doszło do zbycia składników majątku należących do osób trzecich, osoba, która doprowadziła do ich zbycia, ma obowiązek zrekompensować tym osobom trzecim ich wartość. W przypadku gdy zyski ze sprzedaży składnika majątku dłużnika obciążonego hipoteką nie pokrywają kwoty wierzytelności wierzycieli zabezpieczonych, decyzją syndyka wierzyciele ci otrzymują przysługujące wierzycielom niezabezpieczonym prawa do pozostałej części wierzytelności.

Uznaje się, że zobowiązania dłużnika, których termin wymagalności przypada po dacie ogłoszenia wszczęcia postępowania upadłościowego wobec osoby prawnej, stają się wymagalne w dniu ogłoszenia wszczęcia tego postępowania. Wierzytelności powstałe zasadniczo po ogłoszeniu wszczęcia postępowania upadłościowego wobec osoby prawnej uznaje się za koszty postępowania upadłościowego.

Postępowanie upadłościowe wobec osoby fizycznej

Uznaje się, że zobowiązania dłużnika, których termin wymagalności przypada po dacie ogłoszenia wszczęcia postępowania upadłościowego wobec osoby fizycznej, stają się wymagalne w dniu ogłoszenia wszczęcia tego postępowania. Wierzytelności powstałe po wszczęciu postępowania upadłościowego wobec osoby fizycznej uznaje się za koszty postępowania upadłościowego.

12 Jakie zasady obowiązują przy zgłaszaniu, weryfikacji i uznaniu wierzytelności?

Postępowanie ochronne

Dłużnik ma obowiązek wskazać w planie środków naprawczych w postępowaniu ochronnym wszystkie wierzytelności, pod warunkiem ich zatwierdzenia przez wierzycieli. W planie tym należy uwzględnić wszystkich wierzycieli. Dłużnik nie może zdecydować o uwzględnieniu tylko niektórych wierzycieli, pomijając innych.

Postępowanie upadłościowe wobec osoby prawnej

Wierzytelności wierzycieli wobec dłużnika należy zgłosić syndykowi w ciągu jednego miesiąca od daty wpisania do rejestru upadłości postępowania upadłościowego wszczętego wobec dłużnika. W przypadku niedotrzymania przez wierzyciela terminu zgłoszenia wierzytelności, o którym mowa w ust. 1 tego artykułu, wierzyciel może

zgłosić swoją wierzytelność wobec dłużnika w ciągu sześciu miesięcy od dnia wpisania do rejestru upadłości wszczęcia postępowania upadłościowego wobec dłużnika, nie później jednak niż do dnia sporządzenia planu zaspokojenia wierzytelności wierzycieli zgodnie z procedurami ustanowionymi w prawie upadłościowym. Po tym dniu upływa termin przedawnienia, na skutek czego wierzyciel traci swój status wierzyciela oraz prawo zgłaszania wierzytelności wobec dłużnika.

Syndyk sprawdza zasadność wierzytelności wierzycieli i ich zgodność z wymogami przewidzianymi w przepisach. Jeżeli wierzytelność wierzyciela nie spełnia wymogów przewidzianych w przepisach, syndyk niezwłocznie wzywa wierzyciela do usunięcia stwierdzonych uchybień w terminie 10 dni od dnia wystosowania tego wezwania. Jeżeli wierzyciel usunie uchybienie w terminie, jego wierzytelność uznaje się za zgłoszoną w wyznaczonym terminie. W przeciwnym razie syndyk podejmuje decyzję o odmowie uznania wierzytelności wierzyciela lub jej częściowym uznaniu w terminie 10 dni od dnia wyznaczonego na usunięcie uchybień.

Po zweryfikowaniu wierzytelności wierzycieli syndyk podejmuje uzasadnioną decyzję o uznaniu, odmowie uznania lub częściowym uznaniu wierzytelności wierzyciela. Syndyk odmawia uznania w części lub w całości wierzytelności będącej przedmiotem sporu między dłużnikiem a wierzycielem. Syndyk może odmówić uznania wierzytelności wierzyciela, której istnienie stwierdzono orzeczeniem sądu, lub uznać ją w części, wyłącznie w przypadku, gdy są dowody na to, że po uprawnionemu się tego orzeczenia dłużnik wywiązał się w części lub w całości ze swoich zobowiązań.

Postępowanie upadłościowe wobec osoby fizycznej

Wierzytelności wierzycieli wobec dłużnika zgłasza się, weryfikuje i uznaje zgodnie z procedurą obowiązującą w toku postępowania upadłościowego wobec osoby prawnej. W przypadku niedotrzymania przez wierzyciela terminu zgłoszenia wierzytelności wierzyciel może zgłosić swoją wierzytelność wobec dłużnika w ciągu sześciu miesięcy od dnia wpisania do rejestru upadłości wszczęcia postępowania upadłościowego wobec dłużnika, nie później jednak niż do dnia sporządzenia ostatecznego wykazu wydatków z tytułu postępowania służącego spieniężeniu majątku dłużnika zgodnie z procedurami ustanowionymi w prawie upadłościowym.

Niezgłoszenie przez wierzyciela wierzytelności w terminie określonym powyżej wiąże się z upływem terminu przedawnienia, na skutek czego wierzyciel traci swój status wierzyciela oraz prawo zgłaszania wierzytelności wobec dłużnika zarówno w toku postępowania upadłościowego wobec osoby fizycznej, jak i na późniejszym etapie, kiedy dłużnik zostanie zwolniony ze swoich długów. Termin przedawnienia nie ma zastosowania do świadczeń alimentacyjnych, wierzytelności z tytułu czynów niedozwolonych oraz wierzytelności z tytułu kar nałożonych w postępowaniu w sprawach o wykroczenia o charakterze administracyjnym oraz kar przewidzianych w kodeksie karnym, a także z tytułu odszkodowań za wyrządzone szkody.

13 Jakie zasady obowiązują przy podziale funduszków masy upadłości? W jaki sposób ustala się hierarchę roszczeń i praw wierzycieli?

Postępowanie ochronne

W planie środków naprawczych w postępowaniu ochronnym można przewidzieć korzyści dla osób, które przeznaczają środki na jego realizację, proporcjonalnie do wysokości przeznaczonych środków.

W planie tym można założyć wyłącznie proporcjonalne uregulowanie lub zmniejszenie wierzytelności głównej, kary lub odsetek w obrębie grupy wierzycieli i w odniesieniu do każdego rodzaju wierzytelności wierzyciela (wierzytelności głównej, kary lub odsetek). Ponadto określenie w planie znacznie mniej korzystnych warunków dla jednego wierzyciela w porównaniu z innymi wierzycielami jest możliwe wyłącznie za zgodą danego wierzyciela.

Postępowanie ochronne nie ma zastosowania do pracowników, chyba że udzielili oni wyraźnej zgody na objęcie tym postępowaniem.

Postępowanie upadłościowe wobec osoby prawnej

Podziału środków uzyskanych w toku postępowania upadłościowego wobec osoby prawnej dokonuje się głównie na podstawie rodzaju wierzytelności (np. wierzytelność zabezpieczona lub niezabezpieczona). W szczególnych

przypadkach bierze się pod uwagę status wierzyciela (np. organ podatkowy).

Wpływy ze sprzedaży składników majątku dłużnika służących jako zabezpieczenie wykorzystuje się do zaspokojenia wierzytelności wierzyciela zabezpieczonego. W pierwszej kolejności z wpływów ze sprzedaży zastawionych składników majątku potrąca się koszty licytacji, w tym koszty wyceny zastawionych składników majątku oraz honorarium syndyka, a pozostałą kwotę przeznacza się na zaspokojenie wierzytelności wierzyciela zabezpieczonego. Jeżeli po uregulowaniu tych kosztów i zaspokojeniu wspomnianej wierzytelności pozostaną jakiegokolwiek środki, włącza się je do majątku dłużnika i przeznacza na zaspokojenie wierzytelności pozostałych wierzycieli.

Pozostałe środki dłużnika przeznacza się głównie na uregulowanie wszystkich kosztów postępowania upadłościowego wobec osoby prawnej.

Po pokryciu tych kosztów zaspokajają się roszczenia służby ds. kontroli niewypłacalności (Maksātnespējas kontroles dienests), jeżeli wierzytelności pracowników dłużnika zaspokoje się z funduszu gwarantowanych świadczeń pracowniczych. Następnie zaspokajają się wierzytelności pracowników i organu podatkowego.

Po zaspokojeniu wszystkich wierzytelności wymienionych powyżej wierzycieli dokonuje się podziału pozostałych środków dłużnika w celu uregulowania kwoty głównej wierzytelności (bez odsetek) pozostałych wierzycieli niezabezpieczonych. Na tym etapie zaspokajają się również niezabezpieczoną część wierzytelności wierzycieli zabezpieczonych oraz nieuregulowaną część takich wierzytelności.

Jeżeli środki dłużnika są niewystarczające do pokrycia całej kwoty wierzytelności wierzycieli, o których mowa w ust. 5 tego artykułu, wierzytelności te należy zaspokoić proporcjonalnie do kwoty należnej każdemu wierzycielowi.

Środki dłużnika pozostałe po uregulowaniu kwoty głównej wierzytelności wierzycieli niezabezpieczonych przeznacza się na zaspokojenie roszczeń ubocznych wierzycieli niezabezpieczonych (proporcjonalnie do kwoty należnej każdemu wierzycielowi).

Środki dłużnika pozostałe po uregulowaniu wszystkich wymienionych wierzytelności dzieli się pomiędzy udziałowców (akcjonariuszy) lub współników dłużnika proporcjonalnie do kwoty ich poszczególnych inwestycji, dłużnika (osobę fizyczną), jego spadkobiercę (w drodze dziedziczenia) lub osoby, którym przysługuje roszczenie do składników majątku stowarzyszenia lub fundacji zgodnie z przepisami prawa bądź statutem lub umową danego stowarzyszenia lub danej fundacji.

Postępowanie upadłościowe wobec osoby fizycznej

W toku postępowania służącego spieniężeniu majątku dłużnika ma on prawo zachować dochody niezbędne do pokrycia pośrednich kosztów postępowania upadłościowego wobec osoby fizycznej oraz składniki majątku absolutnie niezbędne do generowania dochodu.

W pierwszej kolejności ze środków dłużnika pokrywa się świadczenia alimentacyjne, w tym składki na Alimentacyjny Fundusz Gwarancyjny, oraz koszty postępowania upadłościowego wobec osoby fizycznej.

Wpływy ze sprzedaży składników majątku dłużnika służących jako zabezpieczenie wykorzystuje się do zaspokojenia wierzytelności wierzyciela zabezpieczonego.

Wierzytelności wierzycieli niezabezpieczonych łączy się w jedną grupę, nie ustalając ich hierarchii. Pozostałe środki dłużnika przeznacza się na zaspokojenie wierzytelności wierzycieli niezabezpieczonych proporcjonalnie do kwoty głównej należnej każdemu wierzycielowi. Środki dłużnika pozostałe po uregulowaniu kwoty głównej wierzytelności wierzycieli niezabezpieczonych przeznacza się na zaspokojenie roszczeń ubocznych wierzycieli niezabezpieczonych (proporcjonalnie do kwoty należnej każdemu wierzycielowi).

W toku postępowania służącego spłacie zadłużenia dłużnik może zachować do dwóch trzecich swoich dochodów na pokrycie kosztów utrzymania, a także składniki majątku, które są mu niezbędne do generowania dochodu.

W związku z tym, biorąc pod uwagę założenia planu spłaty zadłużenia, dłużnik przekazuje jedną trzecią swojego dochodu (przy czym musi ona stanowić co najmniej jedną trzecią minimalnego miesięcznego wynagrodzenia brutto na Łotwie) na zaspokojenie wierzytelności wierzycieli. Przygotowując plan spłaty zadłużenia, dłużnik

uwzględnia kwoty główne wierzytelności wszystkich wierzycieli i zapewnia ich zaspokojenie proporcjonalnie do wielkości wierzytelności każdego wierzyciela.

14 Jakie są przesłanki oraz skutki zakończenia postępowania upadłościowego (w szczególności w drodze układu)?

Postępowanie ochronne

Sąd umarza postępowanie ochronne, jeżeli:

1. większość wierzycieli określonych w prawie upadłościowym nie poparła planu środków naprawczych w postępowaniu ochronnym zgodnie z procedurą i w terminie przewidzianymi w prawie upadłościowym;
2. plan środków naprawczych w postępowaniu ochronnym nie jest zgodny z przepisami prawa upadłościowego.

Sąd umarza postępowanie ochronne i wszczyna postępowanie upadłościowe wobec osoby prawnej, jeżeli:

1. po raz drugi w ciągu roku wobec dłużnika wszczęto postępowanie ochronne, ale nie ogłoszono jego przeprowadzenia;
2. po otrzymaniu wniosku wierzyciela dłużnik nie wdrożył planu środków naprawczych w postępowaniu ochronnym przez okres dłuższy niż 30 dni i nie przedłożył sądowi żadnych poprawek do tego planu;
3. po otrzymaniu wniosku przedłożonego przez przedstawiciela większości wierzycieli określonych w prawie upadłościowym dłużnik nie podjął czynności przewidzianych w prawie upadłościowym lub przekazał fałszywe informacje, nie wdrożył planu środków naprawczych w postępowaniu ochronnym przez okres dłuższy niż 30 dni i nie przedłożył sądowi żadnych poprawek do tego planu lub nie przestrzega ograniczeń w działalności określonych w prawie upadłościowym.

W przypadku wdrożenia planu środków naprawczych w postępowaniu ochronnym dłużnik składa do sądu wniosek o umorzenie postępowania ochronnego. Jeżeli natomiast dłużnik nie jest w stanie uregulować zobowiązań określonych w planie środków naprawczych w postępowaniu ochronnym, składa do sądu wniosek o wszczęcie postępowania upadłościowego wraz z wnioskiem o umorzenie postępowania ochronnego.

Umorzenie postępowania ochronnego po wdrożeniu planu środków naprawczych w postępowaniu ochronnym daje podstawy do uchylenia ograniczeń w działalności nałożonych na dłużnika w toku postępowania ochronnego oraz zakończenia stosowania metody przyjętej w tym postępowaniu.

W przypadku gdy większość wierzycieli nie zatwierdzi planu środków naprawczych w postępowaniu ochronnym zgodnie z procedurą i w terminie przewidzianymi w prawie upadłościowym i postępowanie ochronne zostanie umorzone, uchyla się ograniczenia związane z ogłoszeniem wszczęcia postępowania ochronnego i oblicza się pełną wysokość kary, odsetek i opłat z tytułu opóźnienia w płatnościach za nieuregulowane należności.

Postępowanie upadłościowe wobec osoby prawnej

Umorzenie postępowania upadłościowego następuje na podstawie postanowienia sądu po wdrożeniu przez syndyka planu sprzedaży składników majątku dłużnika oraz planu zaspokojenia wierzytelności wierzycieli. Ponadto sąd umarza postępowanie upadłościowe, jeżeli syndyk przedłoży sprawozdanie potwierdzające, że dłużnik nie dysponuje żadnym majątkiem, w którym zawrze poparty przez wierzycieli wniosek o umorzenie postępowania upadłościowego. W takim przypadku dłużnika (osobę prawną) wykreśla się z odpowiedniego rejestru publicznego.

Umorzenie postępowania upadłościowego następuje na podstawie postanowienia sądu, jeżeli zatwierdzono plan środków naprawczych w postępowaniu ochronnym i sąd postanowił przekształcić postępowanie upadłościowe wobec osoby prawnej w postępowanie ochronne. W takim przypadku dłużnik kontynuuje swoją działalność, zachowując swój poprzedni status.

Postępowanie upadłościowe wobec osoby fizycznej

Postępowanie upadłościowe wobec osoby fizycznej można umorzyć bez wszczęcia postępowania służącego spłacie zadłużenia. Sąd umarza postępowanie służące spieniężeniu majątku dłużnika wraz z postępowaniem

upadłościowym wobec osoby fizycznej, jeżeli stwierdzono, że dłużnik podlega ograniczeniom, jeżeli chodzi o prowadzenie postępowania upadłościowego wobec osoby fizycznej. W takim przypadku w ciągu trzech miesięcy od ogłoszenia wszczęcia postępowania upadłościowego wobec osoby fizycznej syndyk składa wniosek o umorzenie postępowania służącego spieniężeniu majątku dłużnika. Ponadto sąd może umorzyć postępowanie służące spieniężeniu majątku dłużnika wraz z postępowaniem upadłościowym wobec osoby fizycznej, jeżeli wierzyciele nie zgłosili żadnych wierzytelności. W takim przypadku w ciągu miesiąca od dnia upływu terminu na zgłoszenie wierzytelności przez wierzycieli dłużnik składa wniosek o umorzenie postępowania służącego spieniężeniu majątku dłużnika.

Jeżeli postępowanie upadłościowe wobec osoby fizycznej zakończy się wraz z zakończeniem lub umorzeniem postępowania służącego spieniężeniu majątku dłużnika, wygasają również przysługujące syndykowi prawa oraz ograniczenia uniemożliwiające dłużnikowi rozporządzanie swoim majątkiem; wierzyciele odzyskują prawo do żądania uregulowania zobowiązań dłużnika w zakresie, w jakim nie uregulowano ich w toku postępowania upadłościowego wobec osoby fizycznej; podejmuje się również postępowanie egzekucyjne dotyczące długu ustalonego, który nie został jeszcze wyegzekwowany, oraz postępowanie o sądowe zwolnienie dłużnika z zobowiązań.

Jeżeli dłużnik skutecznie wykonał działania ustalone w planie spłaty zadłużenia osoby fizycznej, określone w tym planie zobowiązania dłużnika, które pozostały po zrealizowaniu planu, umarza się, a postępowanie egzekucyjne służące odzyskaniu umorzonych zobowiązań zostaje umorzone.

Postępowanie służące spłacie zadłużenia nie ma zastosowania lub umarza się w następujących przypadkach:

- dłużnik, w okresie trzech lat przed datą ogłoszenia wszczęcia postępowania upadłościowego wobec osoby fizycznej lub w toku postępowania upadłościowego, zawarł transakcje, które doprowadziły do jego niewypłacalności lub zaszkodziły wierzycielom, chociaż dłużnik ten wiedział lub powinien był wiedzieć, że transakcje te mogą mieć taki skutek;
- dłużnik świadomie przekazał fałszywe informacje o swojej sytuacji finansowej i nie ujawnił prawdziwych dochodów;
- dłużnik nie wywiązuje się ze swoich zobowiązań wynikających z postępowania służącego spieniężeniu majątku dłużnika lub postępowania służącego spłacie zadłużenia, co istotnie utrudnia przebieg postępowania upadłościowego.

Jeżeli postępowanie służące spłacie zadłużenia zostaje zakończone bez zwolnienia dłużnika z zobowiązań, następuje podjęcie procedury dotyczącej wierzytelności wierzycieli i obliczenie pełnej wysokości tych wierzytelności oraz podjęcie zawieszzonego wcześniej postępowania sądowego oraz wykonywania orzeczeń.

15 Jakie prawa przysługują wierzycielom po zakończeniu postępowania upadłościowego?

Postępowanie ochronne

Po zakończeniu postępowania ochronnego zastosowanie mają zwykłe przepisy dotyczące działań dłużnika i praw wierzycieli.

Postępowanie upadłościowe wobec osoby prawnej

Syndyk składa w rejestrze przedsiębiorstw wniosek o wykreślenie dłużnika z odpowiedniego rejestru w terminie pięciu dni od daty doręczenia postanowienia sądu o zakończeniu postępowania. Po wykreśleniu z rejestru następuje likwidacja dłużnika, a wierzyciele tracą prawo do zgłaszania wierzytelności wobec dłużnika, ponieważ dłużnik przestał istnieć.

Należy dodać, że wierzyciel może zgłosić wierzytelność wobec członków zarządu dłużnika do wysokości niespłaconej kwoty wierzytelności w terminie jednego roku od daty zakończenia postępowania upadłościowego, jeżeli syndyk nie otrzymał dokumentów księgowych dłużnika lub ich stan uniemożliwił uzyskanie dokładnego obrazu transakcji i sytuacji finansowej dłużnika w okresie trzech lat poprzedzających ogłoszenie wszczęcia postępowania upadłościowego. Do czasu zakończenia postępowania upadłościowego taką wierzytelność może zgłosić w imieniu dłużnika syndyk, natomiast wierzyciel ma prawo uczestniczyć w postępowaniu jako osoba

trzecia.

Postępowanie upadłościowe wobec osoby fizycznej

Jeżeli postępowanie upadłościowe zakończy się przed zakończeniem postępowania służącego spłacie zadłużenia, wygasają również przysługujące syndykowi prawa oraz ograniczenia uniemożliwiające dłużnikowi rozporządzanie swoim majątkiem, jak określono w prawie upadłościowym; wierzyciele odzyskują prawo do żądania uregulowania zobowiązań dłużnika w zakresie, w jakim nie uregulowano ich w toku postępowania upadłościowego wobec osoby fizycznej; podejmuje się również postępowanie egzekucyjne dotyczące długu ustalonego, który nie został jeszcze wyegzekwowany, oraz postępowanie o sądowe zwolnienie dłużnika z zobowiązań.

Jeżeli dłużnik skutecznie wykonał działania ustalone w planie spłaty zadłużenia osoby fizycznej, określone w tym planie zobowiązania dłużnika, które pozostały po zrealizowaniu planu, umarza się, a postępowanie egzekucyjne służące odzyskaniu umorzonych zobowiązań zostaje umorzone.

Dłużnika nie zwalnia się z pozostałych zobowiązań ustalonych w planie spłaty zadłużenia osoby fizycznej, jeżeli nie podjął określonych w tym planie czynności.

W toku postępowania służącego spłacie zadłużenia następujące wierzytelności nie wygasają, nawet w przypadku skutecznej realizacji planu spłaty zadłużenia:

- wierzytelności alimentacyjne;
- wierzytelności z tytułu czynów niedozwolonych;
- wierzytelność zabezpieczona, jeżeli dłużnik zachował lokal mieszkalny stanowiący zabezpieczenie przedmiotowej wierzytelności, chyba że umowa zawarta między dłużnikiem a wierzycielem stanowi inaczej. Postępowanie egzekucyjne służące uregulowaniu powyższych zobowiązań podejmuje się w odniesieniu do pozostałej części zadłużenia;
- wierzytelności z tytułu kar nałożonych w postępowaniu w sprawach o wykroczenia o charakterze administracyjnym oraz kar przewidzianych w kodeksie karnym, a także z tytułu odszkodowań.

16 Kto ponosi koszty postępowania upadłościowego łącznie z poniesionymi wydatkami?

Postępowanie ochronne

Koszty postępowania ochronnego obejmują wynagrodzenie nadzorca w postępowaniu ochronnym oraz wydatki poniesione w celu zapewnienia sprawnego i zgodnego z prawem przebiegu postępowania ochronnego. Koszty postępowania ochronnego pokrywa się ze środków finansowych dłużnika.

Postępowanie upadłościowe wobec osoby prawnej

Koszty postępowania upadłościowego wobec osoby prawnej (zarówno wynagrodzenie syndyka, jak i wydatki związane z postępowaniem upadłościowym) pokrywa się ze środków finansowych dłużnika.

W razie braku możliwości pokrycia kosztów poniesionych w toku postępowania upadłościowego wobec osoby prawnej ze środków finansowych dłużnika koszty takie można pokryć ze środków finansowych wierzycieli lub innej osoby fizycznej lub prawnej, jeżeli zawarto takie porozumienie w trybie przewidzianym w przepisach prawa.

Jeżeli nie ma możliwości pokrycia kosztów postępowania upadłościowego wobec osoby prawnej z powyższych źródeł, a na potrzeby umorzenia przedmiotowego postępowania syndyk sporządzi sprawozdanie poświadczające, że dłużnik nie dysponuje żadnym majątkiem, wówczas koszty postępowania pokrywa się z kaucji wniesionej do celów postępowania upadłościowego wobec osoby prawnej – kaucję przekazuje się syndykowi na pokrycie kosztów postępowania upadłościowego i należnego mu wynagrodzenia.

Jeżeli wniosek o wszczęcie postępowania upadłościowego wobec osoby prawnej złożył pracownik dłużnika, który został zwolniony z obowiązku wniesienia całości lub części kaucji, koszty postępowania upadłościowego wobec osoby prawnej pokrywa się z funduszu gwarantowanych świadczeń pracowniczych.

Postępowanie upadłościowe wobec osoby fizycznej

Koszty postępowania upadłościowego wobec osoby fizycznej dzielą się na koszty bezpośrednie i koszty pośrednie.

Koszty bezpośrednie postępowania upadłościowego wobec osoby fizycznej obejmują koszty związane z przebiegiem postępowania:

- koszty ogłoszeń, licytacji oraz otwarcia, prowadzenia i zamknięcia rachunku płatniczego;
- koszty obsługi korespondencji;
- koszty związane wyceną majątku osoby fizycznej;
- koszty usług notarialnych;
- koszty związane z przechowywaniem majątku osoby fizycznej, jeżeli powierzono go syndykowi, weryfikacji transakcji oraz ubezpieczenia majątku i transakcji.

Wydatki te pokrywa się z wpływów ze sprzedaży majątku zainteresowanej osoby fizycznej, ale – jeżeli nie dysponuje ona żadnym majątkiem lub jeżeli majątek ten jest niewystarczający do pokrycia kosztów bezpośrednich – syndyk może zwrócić się o pokrycie kosztów do dłużnika. Należy jednak zaznaczyć, że dłużnik może zatrzymać dwie trzecie swoich dochodów i może zostać zobowiązany do przekazania maksymalnie jednej trzeciej dochodów na pokrycie kosztów bezpośrednich.

Koszty pośrednie postępowania upadłościowego wobec osoby fizycznej, takie jak bieżące opłaty podatkowe lub celne, bieżące świadczenia alimentacyjne, opłaty za czynsz i opłaty eksploatacyjne, pokrywa się z dochodów tej osoby fizycznej (dłużnik może zatrzymać dwie trzecie swoich dochodów).

17 Jakie są zasady dotyczące nieważności, zaskarżania lub względnej bezskuteczności czynności prawnych dokonanych ze szkodą dla ogółu wierzycieli?

Postępowanie ochronne

Nadzorca nie jest uprawniony do kwestionowania transakcji dokonanych przed datą wszczęcia postępowania ochronnego. Po wszczęciu postępowania ochronnego działania dłużnika podlegają ograniczeniom: nie może on zawierać jakichkolwiek transakcji ani podejmować jakichkolwiek działań, które mogłyby pogorszyć jego sytuację finansową lub zaszkodzić interesom ogółu wierzycieli.

Postępowanie upadłościowe wobec osoby prawnej

Syndyk ma obowiązek dokonania oceny transakcji dłużnika i wystąpienia do sądu z wnioskiem o unieważnienie wszelkich transakcji, niezależnie od ich rodzaju, które zawarto:

1. po dacie ogłoszenia wszczęcia postępowania upadłościowego wobec osoby prawnej lub w okresie czterech miesięcy przed datą ogłoszenia wszczęcia postępowania upadłościowego wobec osoby prawnej i na skutek których dłużnik poniósł szkodę, niezależnie od tego, czy osoba, z którą lub na rzecz której zawarto transakcję, miała świadomość szkód, jakie poniosą wierzyciele;
2. trzy lata przed datą ogłoszenia wszczęcia postępowania upadłościowego wobec osoby prawnej i na skutek których dłużnik poniósł szkodę, a osoba, z którą lub na rzecz której zawarto transakcję, miała lub powinna była mieć świadomość szkód, jakie poniosą wierzyciele.

Jeżeli transakcję, na skutek której dłużnik poniósł szkodę, zawarto ze stronami związanymi interesem z dłużnikiem lub na ich rzecz, uznaje się, że strony te miały świadomość wyrządzonych szkód, chyba że udowodnią, że było inaczej.

Wierzyciel zabezpieczony może wystąpić o uznanie nieważności transakcji dokonanej przez syndyka, jeżeli przedmiotowa transakcja dotyczy majątku stanowiącego zabezpieczenie wierzyciela, a interesy wierzyciela zabezpieczonego są zagrożone.

Syndyk ma obowiązek dokonania oceny i wytoczenia przed sąd powództwa o zwrot majątku lub części majątku przekazanego przez dłużnika jako darowizna, jeżeli do transakcji tej doszło w okresie trzech lat przed dniem ogłoszenia wszczęcia postępowania upadłościowego lub po tym dniu, gdy nierówność zobowiązań stron wskazuje, że rzeczywiście dokonano przedmiotowej darowizny. Darowiznę można podważyć i żądać jej zwrotu

wyłącznie w przypadku stwierdzenia, że jest ona niezgodna z prawem lub nie została wykorzystana zgodnie z przeznaczeniem.

Kwoty uiszczone przez dłużnika na pokrycie zadłużenia w okresie sześciu miesięcy poprzedzających datę ogłoszenia wszczęcia postępowania upadłościowego wobec osoby prawnej i po dacie ogłoszenia takiego postępowania (z wyjątkiem kwot uiszczonych przez syndyka w toku postępowania upadłościowego wobec osoby prawnej) podlegają zwrotowi, jeżeli wystąpiła jedna z następujących okoliczności:

1. płatność nastąpiła, zanim zobowiązania stały się wymagalne, jeżeli inne wymagalne zobowiązania nie zostały zaspokojone i możliwe jest przywrócenie praw i obowiązków stron, o których mowa w ust. 3 tego artykułu;
2. spłacono zadłużenie wobec osób związanych interesem z dłużnikiem, natomiast pozostałe zobowiązania, które stały się wymagalne przed terminem spłaty zobowiązań wobec osób związanych interesem z dłużnikiem, nie zostały zaspokojone. Przepis ten dotyczy również długów egzekwowanych przez komorników sądowych, po potrąceniu kosztów egzekucji.

Wierzyciel zwraca kwotę uiszczonej przez dłużnika w okresie trzech miesięcy przed datą ogłoszenia wszczęcia postępowania upadłościowego wobec osoby prawnej w celu uniknięcia ogłoszenia wszczęcia postępowania upadłościowego wobec dłużnika na podstawie wniosku złożonego przez wierzyciela, który otrzymał tę kwotę.

Jeżeli nastąpi zwrot kwot wniesionych na pokrycie długu w przypadkach określonych w ust. 1 i 2 tego artykułu, zobowiązania stron (w tym wzmocnienie zobowiązań) oraz odpowiadające im prawa istniejące przed uregulowaniem długów zostają przywrócone.

Syndyk ma ponadto obowiązek wytoczenia przed sąd powództwa o unieważnienie umowy zastawu, jeżeli zastaw ustanowiono po wpisaniu do rejestru upadłości wszczęcia postępowania upadłościowego wobec dłużnika.

Postępowanie upadłościowe wobec osoby fizycznej

Transakcje zawarte przez dłużnika można zaskarżyć w trybie przewidzianym dla postępowania upadłościowego wobec osoby prawnej, jeżeli w toku postępowania upadłościowego ustalono, że:

- dłużnik, w okresie trzech lat przed datą ogłoszenia wszczęcia postępowania upadłościowego wobec osoby fizycznej lub w toku postępowania upadłościowego, zawarł transakcje, które doprowadziły do jego niewypłacalności lub zaszkodziły wierzycielom, chociaż dłużnik ten wiedział lub powinien był wiedzieć, że transakcje te mogą mieć taki skutek;
- dłużnik świadomie przekazał fałszywe informacje o swojej sytuacji finansowej i nie ujawnił prawdziwych dochodów;
- dłużnik nie wywiązuje się ze swoich zobowiązań wynikających z postępowania służącego spieniężeniu majątku dłużnika lub postępowania służącego spłacie zadłużenia, co istotnie utrudnia przebieg postępowania upadłościowego.

■ Ostatnia aktualizacja: 18/12/2023

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.